

26/02/2025
כ"ח שבט תשפ"ה

לכבוד
מר יואב בן צור
שר העבודה

באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: **אימוץ אמנות ארגון העבודה הבינלאומי מס' 155 ו-187 בנושא בטיחות ובריאות תעסוקתית**

והקמת רשות לאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית

הרינו לפנות אליך בבקשה לפעול לקדם את אימוץ אמנות ארגון העבודה הבינלאומי מספר 155 ו-187 בנושא בטיחות ובריאות תעסוקתית, אשר קודמו בשנת 2022 לרמה של אמנות יסוד בארגון העבודה הבינלאומי (ה-ILO), ולהקים את הרשות הלאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית, מהנימוקים כדלקמן:

1. בכנס העבודה השנתי של ארגון העבודה הבינלאומי (ה-ILO) שנערך ביוני 2022, הארון אימץ החלטה אשר קובעת שהעיקרון של סביבת עבודה בטוחה ובריאה יהיה חלק מעקרונות היסוד של ארגון העבודה הבינלאומי (ה-ILO). משמעות ההחלטה היא שעל כל החברות בארגון להתחייב לכבד ולקדם את זכות היסוד לסביבת עבודה בטוחה ובריאה, בין אם הן אימצו עד אותו יום את האמנות הרלוונטיות או לא. לצד ההכרה בזכות יסוד זו, החלטת ה-ILO קבעה שאמנות מספר 155 ומספר 187 תקודמנה למעמד של אמנות יסוד¹.

2. מיום הקמתו, ארגון העבודה הבינלאומי אימץ 19 אמנות או המלצות בינלאומיות בנושא בטיחות בעבודה ובריאות תעסוקתית. למרות היותה חברה בארגון, מדינת ישראל אשררה לאורך השנים רק אמנה אחת מאמנות הבטיחות והבריאות התעסוקתית – אמנה בנושא עבודה עם בנן.

3. עם קידומן של אמנות מספר 155 ומספר 187 למעמד של אמנות יסוד, יש להבטיח שמדינת ישראל מקיימת את עיקרון היסוד של שמירה על בטיחות ובריאות תעסוקתית של העובדים בה, ועומדת בהתחייבויותיה הבינלאומיות. בהתאמה, אימוץ אמנות היסוד מחייב בין היתר את הקמת הרשות הלאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית וגיבוש תוכנית לאומית למניעת תאונות עבודה ותחלואה תעסוקתית²:

- **אמנה מספר 155** על בטיחות ובריאות תעסוקתית משנת 1981, והפרוטוקול מכוחו, קובעים שמדינות צריכות לאמץ מדיניות לאומית קוהרנטית לבטיחות ובריאות תעסוקתית תוך אימוץ העיקרון המנחה של מניעה. האמנה גם מתייחסת לפעולות שצריכה המדינה לנקוט, ופעולות שצריכים לנקוט המעסיקים, לקידום מניעת תאונות עבודה ומחלות תעסוקתיות ולשיפור תנאי העסקה. הפרוטוקול המשלים של האמנה קורא למיסוד בחינה תקופתית של הדרישות והרגולציה בנוגע לתיעוד ודיווח על תאונות עבודה ומחלות משלח-יד, ופרסום סטטיסטיקה שנתית.

- **אמנה מספר 187** משנת 2006 מקדמת יצירת מסגרת לאומית למניעת תאונות עבודה ומחלות תעסוקתיות. בכלל זה, האמנה קובעת את הצורך ביצירת מערכת בטיחות ובריאות תעסוקתית

¹ ראו לעניין זה פרסום ה-ILO: <https://www.ilo.org/resource/news/ilc/110/international-labour-conference-adds-safety-and-health-fundamental>

² לקריאה נוספת על אמנות מספר 155 ו-187 ראו סקירה כאן:

[The Fundamental Conventions on Occupational Safety and Health, ILO, 2023.](https://www.ilo.org/public/libdoc/ilo/public/2023/01/230101.pdf)

לאומית לרבות הקמת רשות לאומית האחראית על הנושא, מיסוד ויישום מדיניות לאומית קוהרנטית לבטיחות ובריאות תעסוקתית באמצעות דיאלוג בין המדינה, וארגוני העובדים והמעסיקים השונים, הליכי שיתוף ציבור והיוועצות, הכשרות, מחקר ואיסוף וניתוח מידע על תאונות ומחלות משלח-יד.

4. בעקבות פניית ארגון קו לעובד, ביום 10/8/2022 משרד המשפטים הבהיר שעבודת המטה בנושא הצטרפות מדינת ישראל לאמנות ה-ILO מרוכזת על ידי משרד העבודה (אז זרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה), תוך שיתוף כלל הגורמים הרלוונטיים לאמנה הספציפית. נכון לאותה עת, **משרד המשפטים ציין שלא מוכרת לו עבודת מטה המתקיימת בדבר הצטרפות לאמנות שצוינו.**
5. בהינתן המלצות ועדות המומחים – ובכלל זאת במסגרת דוח "הוועדה הציבורית לקידום הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית במדינת ישראל" (ועדת אדם) משנת 2014, ודוח המלצות "הוועדה לצמצום תאונות עבודה ועדכון גמלת נפגעי עבודה" שהתפרסם לאחרונה בדצמבר 2024, **אין חולק בדבר החשיבות בהקמת רשות לאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית. אימוץ של אמנות מספר 155 ו-187 יגביר את מחויבותה של ישראל לבטיחות ובריאות בעבודה, ונדרש לצד הקמת הרשות אשר תביא למימוש המלצותיהן. מכאן פנייתנו זו.**
6. על פי המלצות ועדות המומחים השונות כמו ועדת אדם, על הרשות להיות גוף מקצועי ובלתי תלוי, שיורכב משלוש זרועות – **זרוע האכיפה, זרוע המניעה וזרוע המחקר והחדשנות** – אשר פועלות בהרמוניה, במעמד שווה ויאפשרו גיבוש חקיקה מבוססת מידע אמין ונתונים. על פי הדוחות השונים, לצד הרשות יש למנות ועדה מייעצת שתורכב מנציגי הממשלה, המעסיקים, העובדים הציבור והאקדמיה, אשר תפקידה לייצג את מכלול המעורבים בנושא הבטיחות והבריאות התעסוקתית.
7. כפי שצוין על ידי ועדות המומחים, במדינות OECD אחרות כמו ארצות הברית, פינלנד או נורבגיה, השקעתן בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית היא גבוהה, וקיימים בהן מוסדות לאומיים – מקצועיים – כדוגמת מכון או רשות לאומית לבריאות העובדים ובטיחותם, אשר יש להם תרומה רבה לשמירה על שלומם של העובדים ולמניעת תחלואה תעסוקתית.
8. אימוץ של אמנות ארגון העבודה הבינלאומי וקידום הקמת רשות לאומית מבטא לא רק את ההסכמה בקרב אנשי המקצוע, אלא מבטא גם את הסטנדרט הבינלאומי המינימאלי הנדרש לקידום מניעת תאונות ותחלואה תעסוקתית. ארגון ה-ILO הוקם בשנת 1919 והינו ארגון של האו"ם שבו מיוצגים ממשלות, מעסיקים ועובדים. האמנות נכתבות בתהליך טרי-פרייטטי יוצא דופן בו משתתפות ממשלות, וארגוני מעסיקים ועובדים מכלל המדינות החברות, בתהליך שמטרתו לגבש נורמות התנהגות בינלאומיות שיתבססו על הסכמה רחבה.
9. על כן, הקמת הרשות הלאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית וגיבוש תוכנית לאומית במסגרת אימוץ האמנות **לא רק יביא לידי מימוש את חובותיה הבינלאומיות של מדינת ישראל, אלא גם יהלום את המלצות הוועדות הציבוריות שהוקדמו לנושא זה, כמו למשל ועדת אדם, אשר המליצו על הקמת הרשות כבר לפני למעלה מעשור.**
10. ככל שלא נעשית עדיין עבודת מטה במשרד העבודה לאימוץ אמנות מספר 155 ו-187, נודה לשקילת אימוץ, לצד קידום הקמת רשות לאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית אשר תהווה גורם מקצועי, עצמאי, עם ועדה מייעצת ומכון מחקר אשר יאפשרו גיבוש מדיניות מושכלת ומבוססת נתונים.
11. נודה להתייחסותך.

בכבוד רב,

אלוף (במילי) איל בן ראובן, ראש
מטה הבטיחות של ענף הבנייה

מר ארז מימון,
לשעבר מפקח עבודה ראשי
בזרוע העבודה

עו"ד דיאנה בארון,
מנהלת מדיניות ציבורית,
קו לעובד, ורכזת הקואליציה
לקידום בריאות תעסוקתית

קרן ביתן שמש
מנכ"לית העמותה הישראלית
לסרטן העור

פרופ' יונה אמסטר,
ראש תכנית התמחות בבריאות
סביבתית וגהות תעסוקתית,
אוניברסיטת חיפה

ד"ר לליב אגוזי,
מנהלת מחלקת המחקר,
המוסד לבטיחות וגיחות

ה"ה יקיר יניב ואייל לוי,
בשם האגודה הישראלית
לארגונומיה ולגורמי אנוש

ד"ר מרגנית אופיר-גוטלר,
חוקרת, המוסד לבטיחות
וגיחות

ד"ר חיים כהן,
רופא תעסוקתי ויו"ר המועצה
הלאומית לבריאות העובד

ד"ר יוהנה גייגר,
ארגונומית בכירה
אוניברסיטת חיפה

עו"ד הילה שרון,
איתך מעכי - משפטניות למען
צדק חברתי

ד"ר מוחמד ג'יוסי,
מהנדס בטיחות, ומרצה בכיר
בבטיחות בבנייה

העתק:

מר ישראל אוזן, מנכ"ל משרד העבודה
עו"ד דבורה ספיר-אליעזר, יועצת משפטית משרד העבודה
עו"ד רבקה ורבנר, הממונה הראשית על יחסי עבודה משרד העבודה
עו"ד גדי הבר, ממונה ייעוץ משפטי - יחסים בין-לאומיים, היחידה ליחסי עבודה משרד העבודה
עו"ד שי סומך, ממונה תחום הבריאות במחלקת ייעוץ וחקיקה, משפט ציבורי-חוקתי, משרד המשפטים
עו"ד גבריאלה לבנפלד, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משפט ציבורי-חוקתי, משרד המשפטים
ההסתדרות הכללית החדשה